

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIČARJEV.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo

in

Upravništvo

se nahaja v Ljubljani,
Cesarja Jožefa trg št. 10.

Naročnina:

za celo leto . . . K 7.20

za pol leta . . . 3.60

za četrt leta . . . 1.80

Posamezna številka 30 v.

Štev. 10.

V Ljubljani, 15. maja 1919.

Leto XII.

Manifestacija 1. maja v Sloveniji.

Naše pričakovanje nas ni varalo, temveč je celo, tudi najzagrizenejšega optimista naravnost presenetilo. Ni ga človeka na slovenski zemlji, ki bi pomnil nekaj podobnega. In nič se ne čudimo. Vsaj ni moglo drugače biti, kakor je bilo. Dolgoletno delo, prepričevalne besede za pravico ljudstva vnetih sodrugov na tisočerihih shodih niso padle na skalo — rodile so sad. In prav piše naš »Naprej«: Vsem onim, mladim in starejšim našim sodrugom, ki so verovali v zmago strankinega dela in poslanstva, mora biti včerajšnji dan zaslužen, globoko zadoščenje. Da, zadoščenje. Ne bi imelo posebnega pomena na dolgo in široko pisati o slavi našega praznika. To je že preskrbel takoj drugi dan naš bratski list »Naprej«, ki ga itak vsak sodrug čita. Zadovoljimo se toraj kratkim poročilom. Omemim naj še, da je bila v »Napreju« priobčena resolucija, ki je bila povsod soglasno sprejeta.

Ljubljana: Na predvečer praznika sta bili delavski gledališki predstavi v obeh — prenapolnjenih gledališčih. 1. Maja: takoj jutraj je bilo živahno po cestah in ulicah. Mesto je bilo v znamenju praznika. Trgovine, gostilne, kavarne so bile zaprte, cestna železnica ni vozila. Malo smo videli, ki ne bi bili oklečani z rdečim trakom ali cvetko. K slavnostnemu razpoloženju je veliko pripomoglo nepričakovano lepo vreme — nepričakovano, ker smo imeli že ves teden prav nizek barometer. Naše skrbi niso bili toraj popolnoma neutemeljene. Že od 7. ure dalje so se zbirali mošje, žene in otroci na slavnostnem prostoru pred hotelom »Slona«. Po 8. uri so začele prihajati družstva z zastavami, okrašeni vozovi, kolesarji s okinčenimi kolesi itd. Ob 9. uri je bilo nad 10.000 ljudi na prostoru. Gromoviti »živjoli« je pretresal zrak, ko je bil potom ljudskega glasovanja sodr. Kordelič, starosta slovenskih soc. demokratov, izvoljen za predsednika shoda. Njegov kratek pozdravni nagovor pa je kazal razpoloženje njegove duše. Njegov glas je odmeval od zidov, z vsako besedo je pridobival na moči. Le-ta je dal besedo sodr. Petejanu. Njegov govor je bil mojstrski. Obrazil je pomen prvega maja, preizkušal zahteve proletarijata in končal med gromovitimi živjoli klici: »Naj živj socializem! — naj živj socialistična republika! — naj živj internacionala! — naj živj naš prvi maj!« Da tudi drugi govornik, sodr. ing. Štebi ni hotel zaostati za Petejanom, je umevno. Tudi njegove besede so bile prepričevalne in kakor bič so padale na hrbe tistih, ki so bili in so še provzročitelji bede in gorja delavca. Obžalujem, da nimamo stenogra-

fičnega protokola, ker bi bili ti govori natisnjeni v posebni brošurki, najlepšo agitacijsko sredstvo za ljudstvo na deželi, katero ni imelo prilike, jih poslušati. Štebi je končal z besedami: »Naj živj solidarnost in svoboda delavskih vrst — naj živj svoboda delavskih vrst — naj živj svoboda vseh narodov zemlje — naj živj revolucionarna socialna demokracija!« Z kratkim in krepkim nagovorom je predsednik sodr. Kordelič zaključil shod. Takoj nato so se nepregledne mase ljudstva formirale v izprevod: Pod veliko rdečo zastavo so korakali voditelji stranke na čelu izprevoda, v katerem je bilo 24 velikih zastav, nebroj malih zastavic, okinčani vozovi, kolesarji, avtomobil, različni napisi itd. Mirno in samozavestno so korakali sodrugi in sodružice in marsikateri kateheta je oblihl mraz, ko je videl v izprevodu toliko otrok. Točno ob 12. uri se je izprevod razšel. Popoldan smo se zabavali ob zvokih delavskih pesmi in tamburašev na idealnem prostoru hotela »Bellevue«. Slavnostni dan smo zaključili s koncertom v veliki dvorani hotela »Union«, ki je vsem udeležencem donesel velik moralni užitek. Tudi narodni socialci in naši »Zvezarji« so imeli shod in obhod, kateri se je pa v zvezi ameriški reklami dokaj klaverno obnesel. Ljubljana ni bila »Bela Ljubljana«, bila je rdeča.

Krasna poročila pa imamo tudi iz cele dežele. Posebno so se odlikovala mesta in trgi, kjer je industrija. Nič manj razumevanja so pa pokazale tudi manjše občine, celo kmetje so se pridružili shodom in s sprevedom. Tako smo toraj lahko zadovoljni. Socialistična misel zmaguje povsod.

***

Dolgo pričakovani dan je toraj za nami in sedaj imamo zadosti časa, premišljevat, kako da je bilo mogoče, prebivalce naše matere Slovenije tako presenetiti. Nezanikamo, da smo bili precej optimistični, pa vendar? Prsa se širijo, blagodejno nam de, zdi se nam, da je kri gorkejša, srce blje glasneje. Kaj je to? Ali je tisti veličastni dan plačilo za vse gorje in stradanje zadnjih let? Ne premišljajmo dolgo. Čas hiti — šteli smo koliko nas je. Zadovoljni pa še nismo. Premalo! Število se mora podesetoriti — še več! Da — ne se vstaviti, naprej delati smo si prisegli in prisego bomo tudi vestno izpolnili. S . . . k.

Kam?

Politični položaj pri nas je danes tak, da niti tisti, ki si domišljajo, da so za voditelje Slovencev rojeni, ne poznajo. Kdo so tisti ljudje? Sami so

prijadrali tja, kjer bi slovenski narod nikdar ne smel biti. Pod jarmom te vlade stoka vse, kar gre in leze. Nikdar ni cvetelo denuncijantstvo in korupcija v taki meri, kakor sedaj. Posebno mi železničarji čutimo to vsak dan na svoji koži.

Vse liberalno časopisje se je zaklelo proti nam. Ni ga še bilo tako gnjusnega pisanja in hujskanja zoper nas, kakor ravno sedaj v času svobode (!) Slovenski Narod, »Jugoslavija«, »Narodni Socialist«, »Jugoslovanski železničar«, so si stavili nalogo, iztrebiti nas s tega gresnega sveta. Pa ne samo liberalno — tudi klerikalno časopisje tekuje na vse pretege, da nas oblati in celemu svetu predstavi kot najhujše hudodelce, izdajalce domovine in bog ve kaj še vse. »Naša Moč«, »Slovenski Gospodar« i. dr. listi te barve prinašajo najgorostnejše laži o železničarjih. Ali smo to zaslužili? Kaj hočemo mi preklicani socialno-mokratični železničarji, ti največji trpin, kar jih svet pozna? Mir hočemo! Ali ste razumeli hlapčevske duše? Mir in še enkrat mir in bratstvo med narodi! Kakor pa vidimo iz pisanja nasprotnih listov, gospoda miru ne mara. Aneksija tu, aneksija tam. Samoodločba naroda na jugu, vojaška sila na severu. Tam, kjer jim teče voda v grlo, vpijejo: »Plebiscit!« Ni jim pa zanj, ker mislijo, da so zadosti močni. Sicer so se gospodje tudi tukaj pošteno vrezali; to so pokazali zadnji koroski dogodki. Toda, ako gospodje nočejo miru, kako ga bomo dobili mi? Res, na to vprašanje odgovoriti ni lahko. V Parizu igrajo nekakšno komedijo, pravijo temu mirovna konferenca. Toraj vse drugo slišimo od tam, samo od miru nič. Štirje ljudje igrajo z milijoni trpečega ljudstva in ni je moči, ki bi jim zajezila to igro. Kaj vse smo čuli od varstva malih narodov! In sedaj? Naj nam vendar enkrat kdo stvarno razloži, kako je to mogoče, da tista družba že šest mesecev potuje samo za to, da je danes srečno zopet tam, kjer je bila prvi dan, da, še bolj oddaljena od miru. Koliko je Wilson govoril o javnih pogajanjih! Kje so? Danes zborujejo za zaprtimi vrati in svet izve samo to, kar nam prinese hlapčevsko časopisje vsak dan v rubriki »Telefonična in telegrafična poročila«. Vse samo pesek v oči. Enkrat je položaj za Jugoslavijo boljši, drugič slabši — enkrat bo Reka jugoslovanska, drugič italijanska — enkrat bo Trst naš, drugič prosta luka — enkrat bo Istra italijanska, potem zopet proestetira Wilson itd. Med tem pa milijoni, med njimi tudi mi železničarji, beračimo enkrat od Angležt, enkrat od Amerike, košček kruha, za malo blaga, za obleke, za nekaj obuval. Mi dobro vemo, da je to samo igra, vemo pa tudi, da se igrajo s smodnikom.

LISTEK.

Komisija.

Napisal — i —.

»Kaj praviš Minka, ali bi danes napravila kakšen izlet? Vsaj itak vedno štediva in si ne privoščiva nikakršnega veselja. Danes sem prost; ker pa prometa ni, me do jutri popoldne ne bodo iskali.«

Mladi strojevodja, ki je to govoril, se je med tem lotil kave, katero je mlada, brhka ženka postavila na mizo in sedla poleg moža.

»Bilo bi že prav, France, vendar pa taki izleti stanejo denar in vsaj veš, kako težko ga služiš.«

»No, no, nikar ne bodi tako štedljiva, tisočake ne bova zapravila, enkrat te pa moram kam peljati, vsaj si vedno sama doma in gotovo se dolgočasiš. Sicer pa bi te moj prijatelj Rabič tudi enkrat rad poznal. Imeniten človek je, ti rečem; pa ona, zelo vesela ženska, tako se boš zabavala, kakor še nikdar!«

»Kar se tiče dolgega časa, ni tako hudo, si že počnem delo, ker pa gre za tvojega prijatelja

in njegovo soprogo, od katerih ti vedno govoriš, bi tudi meni bilo všeč, ako bi jih poznala.«

»Vem, da si pridna, Minka, in srečen sem, da sem te vzel. In ravno zaradi tega te bom enkrat rešil teh zidov. Popoldan se peljeva z vlakom v N. — in zvečer ob devetih sva že nazaj — kar veselim se že.«

»Toraj naj bo zaenkrat, vsaj ne bo treba zopet poslušati ves popoldan sosedu, ki vedno opravljajo — pa veš, France, kaj govorijo o meni?«

»Kaj hočejo govoriti? Ako sem jaz s teboj zadovoljen, kaj hoče kdo kritizirati?«

Za trenutek je pogledal nevoljen pred se, potem pa objel mlado ženko in ji z gorkim poljubom zaprl usta. Nekaj časa sta sedela tako, potem pa se mu je lahko izvila iz naročja in je nadaljevala: »Veš, pravijo, da si domišljujem, Bog ve, kaj da sem, ker imam strojevodjo za moža. Pa naj govorijo, kar hočejo, jaz le sedim doma. Če pa druga dela nimam, vzamem tvoje knjige in čitam.«

»Tako je prav, toraj — bova šla?«

»Da!« Poljubček, s katerim je lepa Minka zaključila pogovor, je kazal tiho srečo in rdečica se ji je razlivala po licu, ko je šla v kuhinjo.

Mož, agilni sodrug in predsednik »Pravovarnostnega društva železničarjev« podružnice K., je sedel za mizo in začel pisati. Komaj pa je začel, je naglo stopila ženka v sobo: »France, pojdi no hitro vune, in že je izginila. Nič dobrega sluteč, je nevoljno vstal in šel v predsobo. Čakal ga je mož, črne obraza s knjigo v roki. »Kaj hočete?« »Gospod Rožič, prosim za podpis in priti morate takoj.« Rožič je jezno potegnil možu knjigo iz roke in čital:

Strojevodja gosp. Rožič Fr., kurjač Lopata Tone, danes ob 9. uri 30 m. peljeta komisijo v X. Strojni mojster: Svinčnik.

Komaj je mož odšel, je vrgel Rožič pero ob tla in jezno zavpil: »Tukaj ga imaš vraga, ves teden takorekoč nobeno poštene službe, sedaj pa, kadar se kam pripraviš, pa to-le.«

»Ne bodi tako nevoljen, saj ni nič izgubljeno, peljeva se pa drugič.«

»Da, Minka, človek bi že iz kože skočil, zakaj ravno danes?«

»Le pomiri se, je že pol devetih, pojdi, da ne zamudiš!« Jezno je začel pripravljati službeno torbico, naložil vanjo nekaj jestvin, še nekaj poljubov in šel je . . . V kuhinji je bilo nekam čudno živo. Vse je hodilo okolo nekega stroja. Eni so

Kar tu zahtevamo, ni veliko, ampak pravično in po tolikem trpljenju zadosti utemeljeno. Sklicanje mednarodne socialistične konference, ki naj bi nas v najkrajšem času rešila te nadloge, je za sedaj edini izhod iz tega kaosa. Vsak dan bolj čutimo, kako krvavo nam je treba prave in odkritosrčne demokratične vlade. Ako smo se znali iznebiti enega zla, bo morda mogoče se iznebiti tudi drugega. Mirovno konferenco ljudstvu v roke, naj samo odloča in določa! Gospoda ima pred mirom več strahu, kot mi pred novo vojno. Ljudstvo mora torej vladajoči nesposobni družbi mrt vsiliti, ravno tako, kakor so oni nam vsilili vojno. Ruski so drugi so nam prvi povedali, kakšen mir je edino trajen: **Mir brez aneksije in brez vojne odškodnine.**

Iz časopisov.

Mislím, da je ni dežele na svetu, katera bi se smela ponašati s tolikim poneumnevalnim časopisjem, kakor ravno naša slovenska domovina. Rekord v tem pa je gotovo dosegel mariborski »Slovenski Gospodar«. Ali je ta res tako neumen in smatra svoje bralce za tako zabite? Kaj je žetisti list vse pisal, da bi zabranil kmetu in delavcu pot do izobrazbe, presega že vse meje človeškega razuma. Grozn strah se je že moral lotiti tiste pisane družbe, ker sicer ne bi pisal take gorostanosti, kakršne najdemo v listu od 29. aprila t. l. Samo nekaj izvlečkov: »Med kmete prihajajo rdečkarji, ki stojijo pod vodstvom židov, prihajajo razne druge demokratične stranke, ki pa so le tako dolgo prijateljice kmeta in delavca, dokler rabijo njegove glasove. Socialno-demokratske in liberalne stranke ne stojijo na načelih krščanstva, temveč že komaj čakajo, da bi moge uveljaviti svoj protikrščanski program: ločiti cerkev od države, vreči sv. razpelo iz šol in povsod v javnem življenju strmoglaviti krščanstvo ob tla. To stoji!« — »Naša politična organizacija za vse (?) slovenske pokrajine je Vseslovenska ljudska (?) stranka VSLŠ«. — »Naši pristaši naj hodijo le na naše shode, zborovanja drugih strank niso za nas.« — Torej zopet ena bedarija, na katero danes ne bomo odgovarjali več kot to, da kmetje in delavci, kateri obiščejo naše shode, že vedo, zakaj pridejo. Kar pa še ne vedo, izvedo od naših govornikov. Tudi znajo že dobro ločiti govornika, kateri govori iz prepričanja in kateri ne. Ako pa pride res do ločitve cerkve od države, nimamo mi delavci nič za izgubiti. Če pa ima gospoda strah, da se bo Jugoslavija razsula, ker ne stoji trdno na načelih krščanstva, je treba misliti na staro Avstrijo. Ta je bila vendar dosti krščansko vladana, pa ji ni nič pomagalo.

Drugega nimamo pripomniti....

V nekem drugem članku iste številke javka, da hodijo brezverski socialni demokrati med kmete, češ: »Saj je kmet neumen, pridobiš ga na stran, katero hočeš, ker ni politično izobražen«. — Besede bi že bile prave, samo adreka, na katero ste jih naslovili, ne odgovarja resnici. Res je kmet politično neizobražen. Temu se pa ima zahvaliti edino časopisju, katero ga že desetletja pita s poročili raznih Marijinih družb, Orlov, procesij itd.

Torej — zbijajte se na prsa in recite: »mea culpa«.

Nič manj odlično mesto med našo časopisno literaturo zavzema »Naša moč«. Koliko neumnosti pa že ta list svojim bralcem zaupa, je naravnost žaljivo za čut vsakega, vsaj malo izobraženega človeka. Mislil sem tudi tukaj nekaj navesti iz njega, pa — škoda dela. Samo eno prosim: Le tako naprej, gorostanosti in bedarije v vašem časopisju so boljši agitacija za nas, kakor najboljši govori naših sodrugov. Ljudstvo odpira oči!

Konferenca delegatov organiziranih železničarjev Jugoslavije na Brodu ob Savi.

V smislu sklepov ljubljanske konference se je vršila dne 4. t. m. konferenca železničarjev Jugoslavije na Savskem Brodu z dnevnim redom:

1. Naše ujedinjenje.

2. Predlogi za praktično ujedinjenje vseh železničarjev Jugoslavije.

Dne 3. t. m. se je vršila v Radniškem domu predkonferenca s srbskimi, bosanskimi, hrvaškimi in slovenskimi delegati. Že na predvečer konference se je doseglo popoln sporazum glede prve točke dnevnega reda.

Na konferenci sami pa sta prevladala glede administrativnega ujedinjenja dva mnenja. Eno mnenje je bilo za popolno centralizacijo, dočim je bilo drugo mnenje za federalistično zvezo vseh centralnih železničarskih organizacij.

Konečno se je soglasno sprejelo sledečo resolucijo:

1. Odposlanci železničarskih in transportnih organizacij iz Hrvaške, Slavonije, Srbije in Slovenije zbrani na konferenci dne 4. maja 1919 na Brodu ob Savi konstatirajo, da ujedinjenje železniških in transportnih uslužbencev v eno organizacijo idejno že obstoja.

2. V doseg tega cilja, to je, centralizacije v upravnem in materialnem pogledu vseh že obstoječih organizacij je nujno potrebno, da se sprejme cestne železničarje, poštne uslužbence in vse ostale transportne uslužbence in delavce v železničarsko organizacijo.

3. Vse obstoječe zveze naj odpošljejo Savezu železničarja SHS v Zagrebu takoj po 3 izvođe društvenih pravil in naj priglasi vsaka Zveza po 3 odbornike osrednjega odbora gori navedenemu Savezu, ki skliče priglase odbornike na konferenco na Brod, v svrhu nadaljnega dela za ujedinjenje vseh železničarjev in transportnih nameščenecv in delavcev v eno organizacijo za celo Jugoslavijo.

4. Izvoljene 3 člane vsakega Saveza je smatrati za perhodno osredno vodstvo za vse posle skupnega značaja.

Nujni predlog

narodnih poslancev Josipa Kopača, Antona Kristana in tovarišev v narodnem predstavništvu.

Narodno Predstavništvo skleni:

1. Vsem uslužbencem in uslužbenkam železnice kraljestva SHS se izplača enkratni nabavni znesek, in sicer po K 800 za osebo, po K 230 za soprogo uslužbenecv in po K 200 za vsako dete.

2. Prejemki, ki jih izplačujejo blagajne železnice kraljestva SHS svojemu službenemu osebju, se od 1. maja 1919 izplačujejo mesto v kronah v dinarjih, in sicer tako, da oni uslužbenec, ki ima prejemkov n. pr. K 1200, dobi izplačanih K 1200 dinarjev.

3. Vsemu osebju, ki je v službi železnice kraljestva SHS se štejejo v napredovanje in pokojnino vojna leta dvojnó, in sicer osebju iz bivše Avstro-Ogrske, Bosne in Hercegovine od 1. avgusta leta 1914., osebju iz Srbije pa od početka balkanske vojne.

4. Uredi se službena pragmatika dogovorne z zaupniki osebja, ki stoji v službi železnice SHS. V tej pragmatiki se določijo vse dolžnosti in pravice službenega osebja.

5. Minister železnice se poveri z izvršitvijo navedenih sklepov.

Predlogu naj se prizna nujnost.

Osebjé, ki služi železnicam kraljestva SHS, zelo hudo trpi vsled neznosne draginje. Cene živil so tako silno narasle, da z dosedanjimi prejemki v kronah ni mogoče več izhajati. Cene moke na pr. so zrasle za 300%, od kar je svobodna trgovina bila proglašena. Prav tako je narasla cena masti, mesa, sočivja itd. Železničar nima že nobene obleke in nobenega perila več! Ako hočemo, da uredimo naše železnice tako, kot zahtevajo interesi prebivalstva in države same, potem je opravičenim zahtevam železniških uslužbencev in uslužbenk ugoditi. To je nujno.

Nabavni prispevek je potreben, da si nabavi železničar nekaj prepotrebne obleke, da ne bo strgan in nag.

Reguliranje dohodkov in kron v dinarje pa je potrebno, da bo mogel železniški uslužbenec človeku primerno živeti.

Opomba: Predlog, s katerim naj se nabavi prispevek podeli tudi vpokojencem, pride na vrsto pri proračunski debati.

Dopisi.

Goričan begunc. V soboto, 3. t. m. ob 10. uri dopoldne je izšla neka govorica od dveh oseb (»Zvezarjev«), da sem jaz italijanski špijon ter sta me ovadila pri gospodu načelniku kurilnice državne železnice. Gospod načelnik me da klicati k sebi in tista dva Zvezarja, Cerar in Hrovatin. Ko pridemo k njemu, jih vpraša načelnik, »ali je to tisti?« Nakar mu ona dva odgovorita: ja: Ko ju načelnik vpraša, ako je on zabavljal čez Jugoslavijo, kar mu v pričo nista mogla izjaviti, nakar je gospod načelnik izjavil, da se bo prepričal, če sem jaz bil o velikih noči v Gorici, in da me odpusti iz službe. Za ta čas pa da moram biti pod kontrolo Cerarja in Hrovatina. Mi bi svetovali gospodu Faturju, da naj rajši skrbi za delo v kurilnici, kakor pa da denuncira delavce na tako nesramen način. Jaz izjavljam, da nisem bil nikoli italijanski iredentist, kakor me ti nesramni »Zvezarji« imenujejo in da tudi nisem bil za veliko noč v Gorici, za to vedo tudi politične oblasti in zahtevam o tem preiskavo, o pa zaradi tega, da bo javnost vedela, kako se postopa z obmejnimi Slovenci, ki nimajo nikjer nobenega doma ter ga vlačijo iz kraja v kraj, kakor brezpravno živino. Živela svobodna Jugoslavija! Gospod načelnik

čedili, drugi zopet tu pa tam popravljali, strojni mojster pa je sam nadzoroval delo. Komaj je prišel Rožič, so ga že obstopili razni gospodje.

»No gospod Rožič, danes imate lep »kšeft«. Imeli boste lahko delo, samo dva voza. Komisijo peljete v X, tam počakate čez opoldan in pridete proti večeru nazaj.« »Kakšna komisija pa je to, gospod inženere?« vpraša Rožič. »Znano vam je, da hočejo progo iz X. do Y. podaljšati; zato se pelje komisija tja, da vse potrebno ukrene — sedaj pa prosim, pospešite malo delo, da bomo v pravem času zunaj«.

Ni bilo treba tega opomina, Rožič je bil že na delu. Preiskal je še lokomotivo, katera se je že bleščala kakor bi jo bili privlekli šele iz tovarne, in gotovo je bilo. Kratek pisk, kolesa so se zavrtela in kmalu je stal stroj na prostem. Sledila so navadna, pri stroju pred odhodom na progo potrebna dela in v pravem času je bila lokomotiva ob vlakcu.

Rožiču, ki je med delom za nekaj časa pozabil, da mora danes biti jezen, je zopet šinil izlet v glavo in začel je zopet razgrajati, sicer pa ne za dolgo. Kmalu se je pojavil vlakovodja. Le ta je takoj uvidel, da je Rožič slabe volje. »No, ti ni vžee? Danes, ko boš samo gospodo vlekel. Če se

boš lepo obnašal, boš še lahko izredno napredoval.« »Ako misliš še ti nagajati, se kar izgubi!« Dalje ni šlo, ker se je že pokazal gospod nadzornik od ravnateljstva, za njim drugi itd. Točno ob pol desetih je bilo vse v redu — traraa — in — z Bogom Minka, z Bogom izlet....

Proga je bila kratka in nekaj čez eno uro se je vlak ustavil v X.

Približno dvajset gospodov je izstopilo iz vlaka. Rožič, ki je stopil s stroja na tla, je ježno opazoval, kako so stiskali roke različnim pričakujočim gospodom. Največ ga je interesiral gospod visoke postave in črne brade, ki je bil nekako središče te cele pisane družbe inženerev, višjih in visokih železniških uradnikov v uniformah in civilu, med katere so se mešali gospodje mestnega zastopstva, razne dame in vse, kar je pri taki priliki navadno. Rožič se je obrnil k vlakovodji: »Ti, kdo pa je tisti s črno brado?« »Podjetnik G... je, najbrž prevzame delo — bogat mož.« »Imaš prav, sedaj se že spominjam«. Med tem se je začela družba pomikati proti izhodu, kjer je že zavzel pozicijo postajenačelnik in krivil hrbet, kakor se sploh spodobi. Vlakovodja je ravno mislil zaradi tega napraviti opazko; ni pa še izgovoril prve besede, ko je opazil, da se je

gospod s črno brado obrnil proti lokomotivi, in preden se je Rožič spametoval, je že stal pred njim. Ne čakaje, da ga kdo pozdravi, je kar sam začel: »Gospod strojevodja našega vlaka?«

»Da, prosim«, je odgovoril še vedno se čedeči Rožič. »Slišal sem, da nas boste čez opoldan čakali in mislim, da bo treba Vam in kurjaču nekaj jesti. Tukaj prosim, mislim da bo za kosilo zadostovalo«. Hitro je stisnil Rožiču nekaj v roko in — »z Bogom gospoda«. Le ta je še vedno stiskal roko, rdeč v obrazu in zrl začudeno za hitro odhajajočim. Končno je pa vendar pogledal, kaj ima v roki. Za dvajset goldinarjev papirja je bilo. Hotel je že stopiti na stroj, da odračuna kurjaču, kar mu od denarja pristaja, pa — že zopet novo preseuccenje. Od kolodvorske restavracije sem je prihajal človek s težkim zabojem. »Gospodje, to je gospod podjetnik G... poslal za vse skupaj — z Bogom«. »Kaj pa je zopet to?« vpraša vlakovodja, ki je bil sedaj tudi zainteresiran. Takojšnja preiskava zaboja je pokazala, da je zaboj poln, to se pravi — pet in dvajset steklenic piva je v njem. »No, sedaj nam pa ne bo dolgčas, dobro nas je preskrbel« — se je oglasil izprevodnik. »Da, lahko toraj takoj razdelimo — vlakovodja šest, izprevodnik šest, kurjač šest in jaz pet«, je razsodil Rožič, »bo tako

me pa lahko odpusti iz službe, če mojim zahtevam ugodnosti v mojem izpričevalu kot osumljen italijanski iredentist. To zato, da bi ne sumili Italijani, da sem Jugoslovanski špijon. — Prizadeti.

Jesenice. Tukaj se je vršil dne 4. aprila javen železničarski shod, katerega je sklicala »Z. J. Z.«. Poročala sta tovariša Simončič in Škerjanc. Zadnji se je posebno odlikoval, kar si naj zapeljani tovariši dobro zapomnijo. Gospod Simončič je trobil o njih spomenici, ki so jo poslali v Beograd dne 16. februarja, in da je le ta ugodno rešena. Zbijal je še obilo drugih šal, seveda le v prid kapitalistov, kakor je že sploh navada. Javila sta se k besedi sodrug Mlakar in Črnologar, katera sta besedo za besedo pobijala, dokazala sta, da je vse laž, kar je na vse zadnje Škerjanc tudi lepo sam povedal, da je bila spomenica dne 25. marca ukinjena, ter da se res še danes nahaja doma. Torej, dragi tovariši, ali niste opazili, da vas je še na javnem shodu s Škerjančevimi pesmijo navlekel? Misli je najbrž na pesem: »Škerjanček se v kvišč vzdiguje, ter se ljudem posmehuje.« Seveda ni šlo tako lahko, kakor si je Škerjanc mislil. Bil je užaljen, ker je sodrug Mlakar povedal, da je prišel na Jesenice slepe miši loviti, kar se pa ni posrečilo. Njihovim čevkarijam se imamo zahvaliti, da smo takoj po shodu zopet za 24 članov močnejši. Torej, še več takih shodov, saj so za nas najcenejša in najizdatnejša agitacija. N.

Prav po jugoslovansko! V nedeljo, dne 4. maja se je pripeljal iz Velikovec uradnik južne železnice Škof v Ljubljano, glavni kolodvor. S seboj je pripeljal tudi tovorni voz blaga, katero je sprejel znani kričar »Zveze« — Jaklič, znan pod imenom »pretepaški dolgi Janez«. Takoj po prihodu vlaka je zahteval Škof od nadpremikača Glavanja, naj mu ta takoj dotični voz postavi na takozvano »šublinijo«. Ker pa je imel nadpremikač Glavan še druga dva voza postaviti na isti tir, je šel prej po ta dva. To je uradnika Škofa tako razdražilo, da je začel Glavana zmerjati z barabo in ciganom. Da bi pa svoje besede bolj podprl, mu je še nastavil revolver na prsa, češ, da ga ustrelji. Da se ni zgodila nesreča, se je zahvaliti drugim železničarjem, ki so začeli nad uradnikom upiti, nakar ju je takoj odkuril. To je morala naših »Zvezarjev«. Ako bo šlo tako dalje, se ne bo smel nihče čnditi, če vzamejo enkrat železničarji kole in lopate v roko in — — — — — Zvezarskim priganjajem pa (a la prožni mojster Poženel s kamniške proge) svetujemo, da nas lepo na miru pustite, sicer bo zaropotalo. O. Škofu pa: Na svidenje pred sodnijo. Merodajne faktorje pa prosimo, da takim norcem odvzamejo orožje prej, da ne pride do nesreče. Več železničarjev.

Ljubljana: Slike na južni železnici. Dne 17. sušca je poklical nadrevident Keržmanec nekega premikaškega mojstra k sebi ter mu je prečital neko ovadbo radi nepravilnega premikanja. Obenem mu je naznanil, da je za tisti pregrešek kaznovan za 5 K. Dne 22. aprila je dobil drugi 5 K kazni, ker je bilo pri vlaku nekaj vozov več, kot jih je bilo naročenih. To se pa večkrat zgodi, ker ob istem času, kadar sestavljajo nabiralni vlak, pride vlak iz Dolenjskega, od katerega voze za severne kraje takoj pripejo našemu nabiralnemu vlaku, ne da bi premikaški mojster kaj vedel za to. Zdi se nam, da je to zopet nekakšna »Zvezarska« gonja. Gospodom pa povemo, da mi naše krvavo zaslužene krone potrebujemo za življenje,

prav? »Seveda je prav« so pritrdili drugi. Rožič je dal kurjaču še potrebna navodila, pri čemer je posebno poudaril, da vlak odhaja točno ob pol petih nazaj, in je zapustil stroj, hoteč z vlakovodjo iti v mesto. Preden pa je zapustil postajo, je še odposlal z opoldanskim vlakom pismo v N. . . . . prijatelju Rabiču, da ga danes ne bo. . . . .

Tik pred pol peto uro je bila komisija zopet na mestu. Zopetno stiskanje rok — in gospodje so počasi lezli v vlak. »Veš kaj, Rožič, tem pa tudi danes ni šlo slabo« je omenil vlakovodja, kažoč na nekatere gospode, ki so se prav sumljivo majali sempatja.

»Nič ne de, vsaj ne bodo po poti stresali sitnosti.« »Imaš tudi prav — pa sedaj hajdimo, pol je že.« Vlak je zdrčal iz postaje. Rožič, ki se je — kar se tiče dela — zanesel na vedno vestrega in zanesljivega kurjača, se je zamislil. Ni imel miru. Kakšen krasen izlet bi to bil danes. Krasen dan, solnce je pripekalo, prav blagodejno je učinkovala nanj sapica, ki mu je od časa do časa hladila razbeljeno lice. V nekaterih postajah je za trenutek vstavil — in je šlo dalje; bila je igrača — samo dva voza in — z vsakim kilometrom je bil bliže

ne pa da bi jih metalj zvezarski klikl v žrelo. Prihodnjič več.

Železničarji.

Zagorje. Dan na dan se množijo pritožbe o škandaloznih razmerah na južni železnici. Da niso neopravičene, za to skrbijo že različni ljudje. Protekcija se vrši na vseh koncih in krajih, in menda ravno s tem hočejo povečati slavo južne železnice. Na tej postaji službuje nek pritlikavi gospod Hauptman po imenu. Slika I. Pri blagajni čakajo ljudje na vozne listke, okno pa zastrto. Tem bolj živo je pa v pisarni. Različne gospodične in gospodje se živahno razgovarjajo, gosp. Hauptman pa jim karte prodaja. Končno pa prihaja vlak in Hauptman se šele spomni, da je blagajna še zaprta. Kakor da bi gorelo, začne priganjati. Da marsikatera na njegovo adresu pade, je umevno. Moralčni nauk: Obratno vodstvo južne železnice naj tega pritlikavca podoči, da se vozni listki prodajajo za vse ljudi pri blagajni. H. je zelo galanten napram lepo oblečenim gospicam. Ves drugačen pa je, ako pride v dotiko z delavcem. Konjski mešetarji bi se lahko pri njemu naučili izrazov, katerih do danes niso poznali. Slika II. Ko je drugič pretila stavka, ga je zaupnik sodr. Zupančič Andrej vprašal, ako je došel kakšni brzojav. H. ga je prav po živinsko nahrulil, češ, »to vas nič ne briga in vun se spravite iz pisarne«. Še le kadar ga je Zupančič opozoril, da bo H. odgovoren, ako se bo začelo stavkati, ga je nahrulil: »Brzojav je tukaj, stavke ni, vi se mi pa vun poberite, če ne, grem po stražo«. Slika III. V drugem slučaju je delavca Zupančiča Rud. ozmerjal s prokletim smrkovcem, da hotel ga je celo udariti, ker mu je le-ta naznanil, da je službo v redu opravil. Zdi se nam, da mu je ravno sodr. Zupančič trn v peti, ker je njegov sošolec in H. mora z jezo gledati, da se je ta v ljudski šoli več naučil, kot on, dasiravno je študiral. Sicer pa še več takih uradnikov po milosti »Zveze« in kmalu bo Juž. železnica tako razupita, da bo težko jo zopet spraviti na dober glas. Za danes naj zadoštuje to. Ako se pa H. ne misli poboljšati, pridemo drugič še.

Več železničarjev.

Društveni vestnik.

Občni zbor krajevnih skupin Ljubljana I. »Spl. žel. organizacija za Jugoslavijo« se bo vršil v četrtek, dne 22. maja ob 19. uri v Mahrovi hiši, Cesarja Jožefa trg št. 10 (nasproti »Mestnemu domu«) z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo: a) predsednika; b) blagajnika; c) kontrole.
2. Volitev novega odbora.
3. Predavanje.
4. Raznoterosti.

Polna udeležba je dolžnost vsakega sodruga, ker imamo veliko važnih stvari na dnevnem redu. Društveno vodstvo.

Vestnik uprave.

Glede odpreme »Železničarja« naznanjamo, da še sedaj nimamo natančnih naslovov od vseh članov. Zato se tudi dogaja, da nekateri člani ne dobivajo redno lista. Kdor ne prejema lista, naj ga reklamira bodisi naravnost pri upravi, bodisi pri zaupnikih, in to z navedbo natančnega naslova. Reklamacije so poštnine proste. Napisati pa se mora zunaj na ovitku: Reklamacija časopisa.

svoji oboževani Minki. Naenkrat se je prebudil iz sanj. Zdelo se mu je, da gre vlak vedno počasneje. En pogled na »manometer« in — mrzlica se ga je lotevala. Namesto vročega pota mu je stopil mrzli pot na čelo. »Tone, ali norite?!« Kurjač ga nekako medlo gleda, pogleda tudi na manometer. — Kakor bi strela udarila vanj — vzame lopato v roko in premog je letel v peč. Samo 4 atmosfere pare in klanec! 19. pro mile. Kaj sedaj? Bilo je pa že prepozno, vse delo zastoj — še nekaj metrov daleč je šlo in — vlak je stal sredi klanca. Dočim, je Rožič uvaževal, kaj bo sedaj, je kurjač z vsemi silami delal, da dobi paro.

Vlakovodja je zlezal na stroj, da povpraša, zakaj se je vlak vstavil na odprti progi; Rožič pa ni imel ne časa, ne volje za razlaganje. V duhu je že računl, ali ne bi bilo bolje, da bi sam odpovedal službo. Da je sedaj konec njegove kariere, je bilo pribito. Sicer se mu je pa zdelo jako čudno, da ni videl ne ene glave pri oknih vlaka. Končno se je kurjač nekako boječ oglašil: »Menda bi sedaj šlo, gospod Rožič?«

6. atmosfer pare — »No pa poizkusimo«. Ni bilo pa kar tako. Klanec je bil prehud in bilo ni

Primerilo se je tudi, da je ona skupina za delegacijo v Ljubljano centrali odtrgala dotični znesek. Opozarjamo funkcionarje na to, da se centrali ne sme odtrgati od obračunov kakršnihkoli zneskov, ne da bi se prej dogovorilo s centralo. Za takšne zadeve pa imajo skupine itak že dojeden znesek, ki jim ostane od vsake članarine. Vsem, kar še nismo preklicali, pa veljajo začasno še določbe »instrukcije za funkcionarje«, ki jo je svoječasno izdala dunajska centrala. Prosimo torej, da se po tem ravna. O priliki izdamo nova »poslovna navodila« za funkcionarje.

Na obračunskih listkih (»Krajevna skupina...«) naj se natančno izpolni zlasti rubrike glede članskega gibanja, ker so nam podatki o številu članov posameznih skupin nujno potrebni.

V zadevah posmrtnine in starostne odpravnine naj se nam vselej obenem z dotično vlogo pošlje tudi člansko knjižico in mrtvaški list, ozir. vpojinsko listino, kakor je to navedeno v določbah za ta sklada. To je nujno potrebno, da se more dotično zadevo čim najhitreje rešiti. Ako imajo dotični člani že nove člarske knjižice, naj se vpošlje obe knjižici (staro in novo). Zato opozarjamo člane in funkcionarje, naj se starih knjižic nikar ne zavrže.

Posmrtnino, ozir. odpravnino se bo pošiljalo naravnost upravičencem, knjižice in dokumente pa se bo vračalo skupinam, da jih po potrebnem vpisu izroče prizadetim.

Nadalje nam nekatere skupine še vedno niso plačale štampilj; naj to nemudoma store. Štampilja skupine stane 5 K 80 vin., štampilja s številko 2 K, štampilj kontrole pa 5 K 40 vin.

Skupine, ki so pozneje prejele štampilje, so obenem prejele tudi dotični račun, iz katerega so razvidne nove cene.

Obračune in spise v upravnih zadevah naj se pošilja upravi »Železničarja« v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 10, dopise glede shodov, pravovarstvenih zadev itd. centralnemu tajništvu Splošne železničarske organizacije istotam.

»Železničarski dom«. Po sklepu ustanovnega delegacijskega zbora naše organizacije naj se povsod in ob vsaki priliki nabira za »Železničarski dom«. In to vsled neznosne stanovanjske mizerije.

Železničarji naj zbirajo doneske ne le med seboj, temveč tudi med tistimi, ki so v stiku z železničarji in ki od njih žive.

Uprava Spl. žel. org.

Razno.

Promet na progi Špilje-Radgona ustavljen. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 22. aprila: Med južnoželezniškima postajama Špilje-Crnišina (Schwartz), kakih 200 korakov pred poslednje imenovano postajo je bil zadnje dni ambulančni voz poštne vlaka ponovno obmetavan s kamenjem. 19. t. m. zvečer je v voz padel en velik kamen, 20. t. m. pa jih je padlo 6. Včeraj so neznanzi vlak celo obstreljevali. Ker je zaradi tega ogrožena osebna varnost, se pošteno osebe brani na tej progi opravljati službo. Motenje varnega železniškega prometa v neutralnem pasu je eklatantna kršitev mariborskega dogovora. Štajersko obmejno poveljništvo je zaradi tega predsedništvu nemško-štajerske vlade poslalo protest. Da se napravi red, se bo promet nt progi Špilje-Radgona začasno ustavil. Ako nemška štajerska vlada ne

mogoče vlaka takoj potegniti. Toraj — malo nazaj — in zopet malo naprej. Ob vsi tej jezi se je Rožič začel smejeti: »Ako ne bodo danes vsi na tleh...« Vendar se je pa stroj začel pomikati naprej in sedaj — hitro... Petnajst minut pozneje je stal vlak na domači postaji. Še le sedaj se je začel Rožič popolnoma zavedati svoje nesreče in tresoč se na cellem telesu, je pričakoval, kaj pride. Pa čudno. Dasi je vlak že nekaj minut stal, ni bilo nikogar iz njega. Malo upanje se je lotilo Rožiča — morda so gospodje med vožnjo zaspali? Čudno ne bi bilo. Vročina... Polagoma so se pa vendar začeli gibati. Med prvimi je bil gospod nadzornik. Le-ta je nameril svoje, nekako negotove korake proti stroju. Rožič je izgubil vso barvo z obraza — sedaj bo, kar bo — najbrž konec — »o, Minka, da bi bila sedaj ti pri meni, koliko lažje bi prenašal muk«. Gospod nadzornik se je postavil predenj in počasi in prijazno vpraša:

»Prosim, kako je pa Vaše ime?«

»Franc Rožič«. To me veseli — si moram zapisati vaše ime — ob priliki Vas bom predlagal za izredno napredovanje — vi ste prav lepo vozili — krasno. . . .

poskrbi za popolno varnost prometa, se bo na tej progi železniški promet moral ustaviti trajno. Nikakor se namreč od železniškega osebja ne more zahtevati, da bi na ljubo Nemcem, ki jih neprestano srbe prsti, tvegalo življenje.

Betonske ladje. Koncem lanskega leta so zgotovili v Ameriki železno betonsko ladjo s 7900 register tonami. Ladja je dolga 97 m in bo dosegla najbrže hitrost 10—11 vozlov. Ako se izkažejo te ladje, bo imela Amerika od tega mnogo prednosti. Pri teh ladjah se potrebuje malo jekla in malo izkušenih delavcev. Za izgotovitev ene ladje je treba 90 dni.

Cestne železnice na Pruskem. Leta 1917. je bilo na Pruskih cestnih železnicih 204, ki so imele skupno dolžino 3940 km. Leta 1892. je bilo dolžina 875 km. V tem letu je stopil v veljavo zakon o malih železnicih. 174 teh železnic je normalnotirnih, 120 ima tire v širokosti 1 m. Za osebni promet je določenih 139 prog. Investirani kapital znaša eno milijardo 166.527.188 mark ali povprečno na 1 km 285.000 mark.

Amerika brez alkohola. »Matine« prinaša vest, da je kongres sklenil, da od 16. februarja 1920. v Ameriki neha vsaka produkcija alkohola, vina, piva in se preprosto import in poraba istega. Vsled tega se bo pozaprl 300.000 obratov, ki so prodajali pijače, 236 distilerij in 992 pivovarn, ki reprezentirajo skupno 1294 milijonov dolarjev, brez dela bo ostalo okroglo 2 milijona nameščencev. To bo slabo uplivalo tudi na Francijo, Italijo in druge dežele, ki so ogromno množine vina izvažale v Ameriko — Potem bo pa pri nas vinček po ceni?

Primeren dovtip. Na vozovih čeških drž. železnic je krasotica »Č. S. D.« (Česko-slovenská státní dráha). Nekdo je vprašal svojega spremljevalca na cesti — ko je to videl — kaj da to pomeni... Odgovor se je glasil: »Človeče sed' doma! (Človeče ostani doma!)

Uprava južne železnice je ta mesec imale na Dunaju razprave s francoskimi intresenti. Za južno železnico so nastale velike težkoče. Stanje podjetja se bo končno javno odločilo v mirovni pogodbi. S francoske strani se je izrazila želja, da se južna železnica v posameznih nacionalnih državah kratkoma podržavi.

Avtomobilstvo. Deželna vlada je sprejela načrt naredbe glede prijave in označbe vseh avtomobilov in motociklov v ozemlju Slovenije. Pri poverjeništvu za javna dela se ustanovi poseben oddelek za avtovozila, kateremu bo načeloval stotnik inž. Krivenec.

Promet. Kakor se zatrjuje na merodajnem mestu bo promet med Nišem in Beogradom vpostavljen dne 20. junija. S tem bo vpostavljen tudi direktna železniška zveza med Beogradom in Solunom.

Rdeče lokomotive. Na Madžarskem so pobarvali nekatere lokomotive z rdečo barvo, ki bodo pri voznjah služile kot nekak simbol osvobojenega madžarskega proletarijata.

Avtomobilni promet v Švici obsega sedaj 36 prog; izmed teh jih ima poštna uprava 18. Vsega skupaj je na teh progah v prometu 70 vozov.

Značilno. »Glas Slobode« poroča: Pred nekaj dnevi se je peljal na električnem vozu nek gospod z dvema ženskama. Ko je prišel sprevodnik, mu je dal ta gospodič za tri vozne listke štiri dvajsetice napitnine. »Ste li član železničarske Zveze ali SHS organizacije?« vpraša demonstrativno sprevodnika galantni gospod. »Jaz sem član železničarske Zveze«, mu odgovori mirno sprevodnik. »Potem mi dajte štiri dvajsetice nazaj«. Sprevodnik mu je vrnil štiri dvajsetice in povrh še eno krono ter rekel: »Tu imate še eno krono, a jaz hočem ostati še nadalje član Zveze«. Galantnemu trpetu se je pobesil nos.

Rekord ameriških letalcev. Iz Njujorka javljajo, da sta dve ogromni letali izvršili prav uspešen polet iz Hamotana v Njujork. Dalja med tema dvema mestoma znaša 300 milj, a letali sta jo preleteli v 270 minutah. Vsako izmed letal je vzelo po sedem potnikov s seboj. Tako dobimo vendar počasi novo transportno sredstvo, katero bo, v svetovni vojni izpopolnjeno, in je služilo dosedaj samo »moriji« in je bilo uničevalno sredstvo prve vrste.

Železniška zveza med zapadno Evropo in Orijentom. LDU. Pariz, 16. (ČTU.) V torek, 15. t. m. se je obnovila direktna železniška zveza med zapadno Evropo in Orijentom. Direktni vlak pa ne gre skozi Nemčijo in Nemško Avstrijo, temveč skozi Švico, Italijo in Jugoslavijo. Simplonski orijentski ekspresni vlak pa bo kasneje zvezal Pariz, Atene,

Carigrad in Bukarešto. Sedaj bo vozil na progi Pariz-Trst.

Zveza narodov ponesrečena. LDU. Rotterdam, 15. (ČTU.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja iz Pariza, da meni vse pariško časopisje, da je smatrati ustanovitev zveze narodov za ponesrečeno. — Strinjamo se popolnoma, ker zveza narodov, kakor si jo domišljajo gotovi mogotci, sploh ni mogoča. Zveza narodov je potrebna, tudi pride do njene ustanovitve, ampak na popolnoma drugi podlagi, to bo tudi pariškemu časopisju kmalu jasno.

Novo štetje dnevnega časa na železnicah. Vsled odredbe ministrstva za železnice št. 1934 z dne 10. aprila 1919 začno s 1. majnikom t. l. železnice v Jugoslaviji šteti dnevni čas od 0—24.

Ljubljana: »Jugoslovanski Železničar« piše: Maribor: 13. aprila je umrla žena našega tovariša Kerhe-ta. Bila je skrbna gospodinja in dobra mati svojim trem nepreskrbljenim otrokom. V letu 1914. je imela hišno preiskavo, ker je bila osumljena kot izdajalka in srbofilka. Revica se je tako prestrašila, da si je nakopala smrtno bolezen. Ni si več opomogla in sedaj je podlegla. — Slučaj je torej res obžalovanja vreden in gospodu Kerhetu naše iskreno in odkritosrčno sožalje. Zakaj smo to omenili? Gotovo bomo tudi mi morali v najkrajšem času večkrat pisati: Umrla je žena sodruga N... Zvezarji so moža denuncirali, da je Nemec, ker ni trobil v liberalni rog. Bila je rojena Slovenka, tudi otroci so hodili v slovenske šole. Pomagalo pa ji ni nič, morala je čez mejo. Žalost, da mora zapustiti rodno zemljo in trpljenje na potovanju sredi krute zime, ji je podkopalo zdravje. Ni si več opomogla in sedaj je podlegla...

Epilog.

V zadnji številki našega lista smo priobčili kratko poročilo o shodu, ki se je vršil dne 28. aprila v veliki dvorani hotela »Union«. Upajmo, da je bil ta za sedaj zadnji shod, kateri se je pečal z zadevo našega socialnega položaja. Kar bomo dosegli, dosežemo pod pritiskom moči organizacije in nič ne bo pomagalo »Zvezi«, priznati bo to morala. Predsednik »Zveze«, gospod Deržić gotovo sopiha, njegov užaljeni. »Jaz« kliče na masčevanje in komaj bomo verjeli, da bi bila brca, katero je dobil od železniškega ministra gospoda Lukeniča zadostno zdravilo, da bi mu bila signalna tarča, katera kaže na »stoj!« »Nehaj!« Ne razbijaj glavo ob zid! Ne pomaga mu nič, ljudje bi morali biti gluhi in slepi, ako bi ne prišli do spoznanja, kje je resnica in kje je varanje. Gospod Deržić pravi, da je predsednik društva, katero bo železničarju preskrbelo večji kosček kruha, katero bo za to delalo, da železničar zopet — po starem pregovoru — »obleka dela človeka« — sleče strgane cape in se obleče primerno, s človeku pristojno obleko. Istotako rodbina. Da, on res tako govori in piše — ali se njegovo delovanje strinja s temi besedami? Nikdar! V eni sapi, ko govori o priboljšku svojim članom, piše v list stranke, katera postavlja »narod nad želodec«. Seveda dr. Tavčar kaj lahko piše v »Narodu«, vsaj on ni bil še tekom vojne lačen, tudi Ribnikarju, najnovejšemu gromovniku na zvezarskih shodih se ne pozna, da bi bil stradal, vsaj nekako ironično kaže svoj špičasti trebušček po ljubljanskih ulicah, češ, za mene je že narodna stranka poskrbela.

Drugače, g. Deržić. Ali se v trenutku, kadar piše v »Narodu«, ne zaveda, kako smešnega se dela; vsaj nismo še nikdar slišali, da bi železniški revident imel toliko odveč, da lahko zaničuje druge proletarce. In ako on tisočkrat zatrjuje, da je demokrat, tisočkrat mu zabrusimo v obraz: lažeš! Dokler bo on zastopal stranko buržoazije in kapitala, ni za njega prostora na vodilnem mestu društva, ki hoče izvojevati socialno pravičnost. Železničarji vemo, kam po narodnosti spadamo, ampak lačni in strgani — ne preostaja nam drugo, kot citirati izrek: V lačnem želodcu zamažišče idealov.

Mislím, da po štiritipolletni vojni smo zadosti izučeni. Naš prostor je edino v »Splošni železničarski organizaciji za Jugoslavijo«.

Za žel. zničarski dom.

Za železničarski dom so prispevali: skupina Rajhenburg, zbirka na veselici 1. maja t. l. 27 kron, sodr. R. D. 3 krone; skupaj 30 kron. Prej izkazanih 13.285 kron 43 vin., vsega skupaj 13.315 kron 43 vinarjev.

Poslano.

Ljubljana: »Jugoslovanski Železničar« se ljuto zaganja v mojo osebo. Izjavljam, da meni ni znano, da bi bil kedaj denunciral. Kar se tiče jezikovnega vprašanja, sem vedno varoval mednarodnost; tudi moji otroci govorijo tri jezike. V nadaljino polemiko z »Jugoslovanskim Železničarjem« se ne spuščam.

Padar,
natisprevodnik drž. žel. SHS.

Listnica uredništva: Sodruge dopisnike ponovno opozarjamo, da naj vse dopise pišejo: 1. samo na eni strani, 2. s črnilom, 3. ne predolge, ker je prostor v časopisu zelo omejen. Prepisovanje dopisov naredi nam nepotrebno delo, in je to izguba, drugače že pičlo odmerjenega časa.

Pozdrav S...

sem sodr. dopisnikom »Železničarja«. Prosimo ponovno, da nam pošljete vse dopise, samo na eni strani pisane, da nam izostane mučno prepisovanje, ker je to — mimogrede — rečeno — nepotrebno tratenje časa.

Bratski pozdrav!

Zagorje. Gospoda Hauptmana bomo v bodoči številki prijeli za ušesa. Za ta list prepozno.

Pozdrav!

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

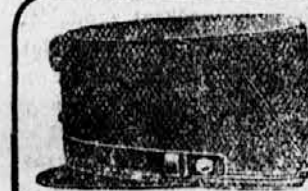
registrirana zadruga z omejeno zavezo,
Frančiškanska ulica št. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšie plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Stereotipija. Litografija.

Adalbert
Kassig

Ljubljana,
Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj cepic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: cepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Cepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

Prožni preddelavec

vrl in zanesljiv kot vodja partije, kateri ima nalogo 11 kilometrov dolgo gozdno progo brez pogreška v stanu vzdrževati, se za takojšen nastop išče. Ugodno za vpokojenega železničarja. Ponudbe prosimo na Južnoštajersko lesno industrijo, d. z o. z. Mislinje.

Sodrug! Širite in priporočajte naš list!